

traje jedno duže ili kraće vreme u zavisnosti od toga koliko traje i povreda (Harbauer, 2004, 469, 889).²³ Pri tome, nije nužno da povreda koja predstavlja osiguran slučaj neprekinuto traje, već je dovoljno da se povreda u sigurnim razmacima na isti ili sličan način ponavlja, tako da predstavlja jedinstvenu povredu. Dovoljno je da se može utvrditi da su pojedine radnje deo jedinstvenog događaja koji predstavlja opasnost za interese osiguravani (Van Bühren, Plote, 2007, 90-91). Bitno je da su sve pojedine radnje u ovom slučaju pravno nesamostalne, odnosno da čine jednu jedinstvenu celinu. U tom slučaju, ako se osigurani slučaj proteže kroz određeno vreme, tada je za nastanak obaveze osiguravača prema osiguraniku merodavan početak tog perioda.²⁴

9. ZAKLJUČAK

Prema prikazanoj analizi, osigurani slučaj u OPZ-u nastupa u trenutku kada je nastala potreba za pravnom pomoći osiguraniku, odnosno kada je nastala potreba za ostvarivanjem pravnih interesa osiguravani. Ovo se u uslovima osiguranja označava kao trenutak kršenja zakonskih propisa ili povrede nečijih prava i obaveza, odnosno trenutak izvršenja krivičnog dela, prekršaja i sl. U tim trenucima stvarno nastaje potreba za pravnom pomoći osiguranika i zato se oni smatraju trenucima nastanka osiguranog slučaja. Osigurani slučaj predstavlja nastupanje određenih činjenica koje utiču na postojeći materijalno-pravni odnos ili kojima se menja postojeći pravni položaj, a koji postoje izvan i pre nekog pravnog postupka čijim sprovođenjem nastaju pravni

troškovi, koji su obuhvaćeni osiguravajućim pokrićem. Stoga, u OPZ-u osigurani slučaj nije nastupio tek onda kada su pravni troškovi zaista i nastali (na primer, podnošenjem tužbe ili optužnice, predloga za izvršenje, preduzimanje raznih pravnih radnji tokom postupka i sl.), već pre toga, kada je nastala potreba za pravnom pomoći i zaštitom. Takođe, i samo višestruko preduzimanje pravnih radnji tokom trajanja nekog pravnog postupka ne smatra se sukcesivnim nastupanjem osiguranih slučajeva.

Posebno je pitanje kako sa sigurnošću utvrditi vreme nastanka osiguranog slučaja u OPZ-u, s obzirom na to da ne postoji obaveza osiguravača ako je osigurani slučaj nastupio izvan ugovorenog vremenskog pokrića. Prema prikazanim rešenjima, smatra se da je to trenutak, koji je na primer nadležno telo navelo u optužnici kao trenutak izvršenja krivičnog dela, ali i trenutak za koji osiguranik tvrdi da je nastala šteta ili je povređeno neko njegovo pravo ili ako protivnik osiguranika tvrdi da je to trenutak u kojem mu je osiguranik prouzrokovao štetu, povredio pravo i sl. Dakle, za određivanje merodavnosti nastanka osiguranog slučaja dovoljne su, po neki put, i puke tvrdnje stranaka. Međutim, ako se tokom postupka utvrdi da trenutak nastanka osiguranog slučaja pada u drugo vreme od onog koje je, na primer navedeno u optužnici kao trenutak izvršenja krivičnog dela ili u tužbi kao trenutak nastanka štete ili povrede nekog prava i ako se ustanovi da je to trenutak u kojem nije postojalo osiguravajuće pokriće pravne zaštite, tada će osiguravač imati pravo na naknadu svih pravnih troškova od osiguranika koje mu je prethodno bio isplatio (pravo regresu).

Loris BELANIC, PhD, Associate Professor,
University of Rijeka, Faculty of Law, Croatia

The characteristics of insured case in legal expenses insurance

doi: 10.46793/ERPO2002.24B

Original scientific work

SUMMARY

Legal expenses insurance covers legal expenses the insured party incurs in the process of pursuing their rights. The insured case, as well as

²³ Kao primer navodi se kada zakupodavac zakupcu preda na upotrebu stvar koja ima nedostatke. „Tada povreda nastupa već u trenutku predaje stvari s nedostatkom zakupcu i traje sve dok zakupodavac najmodavac nedostatak ne ukloni. Osigurani slučaj je nastupio u trenutku predaje stvari zakupcu i traje onoliko dugo koliko zakupljena stvar ima nedostatke” (Okružni sud (AG) Coburg, *Recht und Schaden*, 1996, 317).

²⁴ ARB 94/2000, čl. 4, st. 2, reč. 1.

the obligations of legal expenses insurers, do not lead to legal expenses; however, they do give rise to the need for providing legal assistance (legal protection), which in turn is a precursor to legal expenses. The paper attempts to define the insured case in the context of legal expenses insurance. However, it is underlined that it is impossible to provide a clear definition of the insured case considering the fact there are several types of cover age in legal expenses insurance. In addressing the issue, the author applies a comparative approach, providing an overview of solutions existing in German insurance terms and German case law.

Keywords: insured case, legal expenses, legal expenses insurance

LITERATURA (REFERENCES)

Bühren Van, H., Plote, H. (2007). *ARB Rechtsschutzversicherung Kommentar*, München: Verlag C. H. Beck.

Džidić, M., Ćurković, M. (2017). *Pravo osiguranja*, Mostar: Pravni fakultet Sveučilišta u Mostaru.

Gehlen Von, H. (1995). *Die Beeinflussung des Versicherungsfalls durch den Versicherungsnehmer in der Rechtsschutzversicherung*, Frankfurt am Main: Verlag Peter Lang.

Gesetz über den Versicherungsvertrag (Versicherungsvertragsgesetz – VVG, njemački Zakon o ugovoru o osiguranju), od 23. 11. 2007, BGBl. I S. 2631, zadnje mijenjan člankom 2. Zakona od 10. 7. 2020. (BGBl. I S. 1653).

Harbauer, W. (2004). *Rechtsschutzversicherung, Kommentar zu den Allgemeinen Bedingungen für die*

Rechtsschutzversicherung (ARB 75 und ARB 94/2000), 7. völligneubearbeitete Aufl. München: Verlag C. H. Beck.

Ivanjko, Š. (2005). Osiguranje pravne zaštite, u: *Aktualnosti građanskog i trgovačkog zakonodavstva i pravne prakse*, Mostar, 3, 39-49.

Mann, C. (1994). *Die zeitliche Beschränkung des Versicherungsschutzes in der Rechtsschutzversicherung*, Frankfurt am Main: Verlag Peter Lang.

Olenhusen Von, A. G. (1978). Der Eintritt des Versicherungsfalles in der Rechtsschutzversicherung – Zur Auslegung von § 14 ARB, *Versicherungsrecht*, 296-302.

Plote, H. (2000). *Anwalt und Rechtsschutzversicherung*, München: C. H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung.

Winter, G. (1985). Behaupteter Rechtsverstoß und Wartefrist in der Rechtsschutzversicherung, *Versicherungsrecht*, 116-129.

Zakon o obveznim odnosima, *Narodne novine RH*, 35/05, 41/08, 125/11, 78.